

COP29 ölkəmizin və xalqımızın növbəti uğuru olacaq

Rəhman Salmanlı

Son illər bir çox beynəlxalq tədbir evsahibliyi edən Azərbaycanda gələn il daha bir əhəmiyyətli tədbirin - BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının keçirilməsi nəzərdə tutulub. Siyasi analitiklərin və ekspertlərin fikrincə bu, Prezident İlham Əliyevin növbəti qələbəsidir. Dövlətimizin başçısı qlobal iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məsələlərə ciddi yanaşır, karbon emissiyalarının mümkün qədər azaldılması ilə əlaqədar strateji planları mövcuddur. "Yaşıl enerji" ilə bağlı ölkədə bir sıra böyük layihələrin həyata keçirilməsi buna bariz nümunədir.

COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi istər iqtisadi, istər qlobal siyasi baxımdan çox əhəmiyyətlidir. COP (Conferece of the Parties; Tərəflərin Konfransı) 1995-ci ilin mart ayında Almaniyanın Berlin şəhərində BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyası üzərində ali qərarların verilməsi üçün yaradılmış qurumdur. COP-un missiyası konvensiyadan irəli gələn tələblərin, tövsiyələrin icrasına nəzarət etməkdir. Bu tələblər əsasən qlobal istiləşmə tempini səngitmək, qlobal istiləşməyə məruz qalan ərazilərin adaptasiyasına dəstək olmaq və 2050-ci ilə qədər sıfır emissiyaya nail olmaqdır. Hər il keçirilən konfransa (COP) rəhbərlik və evsahibliyi BMT-nin 5 regional qrupunu (Afrika, Asiya, Latin Amerikası və Karib ölkələri, Mərkəzi və Şərqi Avropa, Qərbi Avropa və digər ölkələri) təmsil edən 198 ölkənin səsverməsi ilə seçilir.

COP29 2024-cü il 11-24 noyabr tarixlərdə Bakı şəhərində keçiriləcək. Təxminən 70-80 min xarici qonaq bu müddətdə ölkəmizdə olacaq. Nəzərə alsaq ki, Avropa Oyunlarında ölkəmiz 8 min nəfərə yaxın qonaq qəbul etmişdir, bu zaman COP29 ölkə tarixində keçiriləcək ən böyük tədbir hesab olunur. Azərbaycanın belə bir mötəbər tədbirə evsahibliyi etməsi ölkəmizə yerli, regional və beynəlxalq miqyasda böyük gəlir və nüfuz qazandıracaq.

Müşahidələrdən və müqayisələrdən görünür ki, Azərbaycan son illərin ən uğurlu daxili və xarici siyasətini həyata keçirən, bununla da özünün milli maraqlarını qorumaqla regiona töhfə verən, bölgənin iqlim, daxili təhlükəsizlik, iqtisadi və siyasi imkanlarını genişləndirən ölkədir. Bu reallıqlar Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti sayəsində yaranıb.

Ötən əsrin 50-ci illərindən başlayaraq bütün dünya iqlim dəyişikliyi riskləri üzərində işləyir. 90-cı illərdən etibarən həyəcan təbili çalınır. Mütəxəssislərin fikrincə, iqlim dəyişikliyinə mənfi təsir göstərən ölkələr inkişaf etmiş ölkələrdir. Çünki sənayenin sürətli inkişafı çirklənmə probleminin yaranmasına yol açır. Hazırda 4-cü Sənaye İnqilabında yaşadığımız bu dünyada ikinci sənaye inqilabından, daha dəqiq desək, elektrik enerjisinin kəşf olunmasından etibarən hava çirklənməsi və iqlim dəyişikliyi məsələləri yaranmağa başlayıb. İnkişaf etmiş ölkələr sənaye inqilablarının mərkəzində yerləşdiyindən dünya üçün bu problemləri də ən çox həmin ölkələr yaradırlar. İnkişaf etməkdə olan ölkələr isə buna daha az səbəb olurlar.

Azərbaycan "yaşıl enerji" və digər əhəmiyyətli layihələr əsasında bu məsələlərə töhfələr verir.

İnkişaf etmiş ölkə kimi tanınan Fransa ekoloji cinayətlərin ən böyük iştirakçılarından biridir. İri iqtisadi maqnatlar tərəfindən mütəmadi olaraq ekoloji çirklənməyə yol verən bu ölkə, hətta bir dəfə də COP-a evsahibliyi edib. Lakin bu, böyük uğursuzluqla nəticələnib. 2015-ci ildə baş tutan bu tədbirdən əvvəl yerli əhali Paris küçələrində qonaqlar və dövlət başçıları üçün müəyyən etiraz aksiyaları keçirmiş, bunun nəticəsində iştirakçılar tərəfindən Fransanın bu konfransa evsahibliyi məsələsi sorgu-sual edilmişdir. Yekun qərarla Fransanın təşkilatçılığı çox zəif qiymətləndirilmiş və həmin dövrdən bəri bir daha Parisə bu konfransa evsahibliyi hüququ verilməmişdir.

Bütün bunların fonunda Paris meri Ann İdalqonun Azərbaycanın COP-a evsahibliyi etməsinə etirazı riyakarlıqdan başqa bir şey deyil. Sözsüz ki, illərdir erməni lobbisinin əlində oyuncağa çevrilmiş xanım İdalqonun anti-Azərbaycan bəyanatları mahiyyət daşıyır. İqtisadi-siyasi böhran, etiraz dalğaları, həmçinin ekoloji çirklənmədə boğulan Fransanın tutduğu mövqe vəziyyətdən çıxış yolu deyil. İştirakçı ölkələr artıq yekdilliklə Azərbaycanı dəstəkləyiblər.

Bu da həqiqətdir ki, təxribatçı qüvvələr qarayaxma kampaniyalarına başlamaq üçün "yaşıl enerji" layihəsi ilə tək-cə regiona deyil, həm də dünyaya böyük töhfə verən ölkəmizi neft sektoru vasitəsilə hədəfə almağa cəhd edirlər. Lakin bu təxribatlar da uğursuz qalacaq. Çünki Azərbaycan neft emalı sahəsində də bütün ekoloji qaydalara əməl edir. Azərbaycan Respublikasının qoşulduğu təbiətdən istifadə və ətraf mühitin mühafizəsi üzrə konvensiyalar, sazişlər, müqavilələr milli ekoloji qanunvericiliyin ayrılmaz hissəsi

hesab olunur. Xəzər dənizinin ölkəmiz, digər Xəzəryanı ölkələr və bəşəriyyət üçün əhəmiyyətini, onun ekosistemlərinin həssas və dayanıqlı olmasını, bütün sahilyanı ölkələrin dənizdə getdikcə artan fəaliyyətlərinin (neft-qaz yataqlarının istismarı, dənizdə gəmi və boru kəmərləri daşımaları və s.) aktivləşməsinə nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti öz ekoloji siyasətində Xəzər dənizinin gələcək nəsillər üçün qorunub saxlanılmasını prioritet vəzifə hesab edir. Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən beynəlxalq konsorsiumun neft çıxardığı Azəri-Çıraq-Günəşli yataqları, dəniz boru kəmərləri sistemi və Səngəçal terminalı üçün "Neft dağılmaları üzrə fəaliyyət Planları"na uyğun real texniki sistem formalaşdırılıb. Neft dağılmalarının qarşısının alınması, ballast sularının və başqa tullantıların yığılması məqsədilə Xəzər dənizində fəaliyyət göstərən Rusiya, Qazaxıstan, Türkmənistan şirkətləri də müvafiq planlara və tədbirlər sistemlərinə malikdirlər. Bu baxımdan, araqarışdıranların növbəti təxribatları da baş tutmayacaq.

Cari il dekabrın ikinci ongünlüyündə COP28-in Dubayda baş tutan sessiyasında COP29-un gələn il ölkəmizdə keçirilməsi ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev Bakıdakı çıxışına bu sözlərlə yekun vurmuşdur: "Mən şübhə etmirəm ki, COP29 beynəlxalq konfransını da biz yüksək səviyyədə keçirəcəyik, bu, ölkəmizin, xalqımızın növbəti böyük uğuru olacaq. Eyni zamanda Azərbaycan neft-qaz ölkəsi kimi bu sahədə də özünü göstərəcəkdir və dünyada hər kəs bir daha görəcek ki, bizim gündəliyimiz "yaşıl enerji" ilə bağlıdır. "Yaşıl enerji" növlərinin yaradılması və "yaşıl enerji"nin dünya bazarlarına nəqli hazırda bizim enerji siyasətimizin prioritetidir. Bu, reallıqdır və bütün dünya bunu bir daha görəcek".

Görünən odur ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin uğurlu siyasəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqli formada davam etdirilir, qətiyyətlə Azərbaycan modelini dünyada gündəmə gətirir. Uğurlu siyasət ölkəmizin beynəlxalq arenada nüfuzunun gündən-günə artmasına səbəb olur.